

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง การผลิตกระแสไฟฟ้าพลังไอน้ำ และการเก็บวัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องกลต่างๆ
โดยไม่มีการซ่อมบำรุง ไม่เข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำนักงานเทศบาลตำบล ก ได้มีหนังสือที่ ปท ๕๔๒๐๔/๒๘๗๒ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอ
หารือเรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตามที่ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด ได้จัดทำข้อสังเกตจาก
การตรวจสอบรายงานการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ของเทศบาลตำบล บ และให้เทศบาล
ดำเนินการตามข้อเสนอแนะในข้อสังเกตจากการตรวจสอบ ข้อ ๒.๓ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
กรณีบริษัท เอ เป็นบริษัทประเภทกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังไอน้ำ เริ่มเปิดดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม
๒๕๕๙ เหตุที่ไม่ดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตั้งแต่เริ่มเปิดกิจการ เนื่องจาก
การผลิตกระแสไฟฟ้าไม่อยู่ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ เล่ม
ที่ ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๑๖๕ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และแนวทางการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งจากการเข้าสังเกตการณ์
เจ้าหน้าที่ของ บริษัท เอ แจ้งว่าหากเข้าไปภายในบริษัทฯ ต้องสวมชุด Safety เพื่อป้องกันสารเคมี ดังนั้น สถาน
ประกอบกิจการดังกล่าว จึงอยู่ในข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.
๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีข้อเสนอแนะ ให้เทศบาลตำบลบ้านใหม่ ดำเนินการหารือกระทรวงสาธารณสุข
กรณี บริษัท เอ ว่าอยู่ในข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่อย่างไร

ในการนี้ เทศบาลตำบล ก จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดตอบข้อหารือว่าบริษัท เอ อยู่ในข่าย
กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่
อย่างไร

(๑) ข้อเท็จจริง

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้ประสานทางโทรศัพท์เพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
จากเจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบล ก ได้ข้อเท็จจริงว่า บริษัท เอ ไม่ได้เข้าดำเนินการยื่นเอกสารหลักฐานใน
การขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเนื่องจากเห็นว่าการดำเนินการของตนนั้น ไม่เข้า
ข่ายต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งนี้ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้มี
หนังสือที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๘๔๙๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เรียนผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๔ สระบุรี
เพื่อขอความร่วมมือตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมในพื้นที่ของเทศบาลตำบล ก จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง
พบว่าบริษัท เอ อาคารดังกล่าวเป็นโกดังเก็บวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรกลต่างๆ ที่เก็บสำรองใช้ใน
โรงไฟฟ้าเท่านั้น โดยมีได้มีกิจกรรมในการซ่อมบำรุงเครื่องจักรหรือซ่อมอุปกรณ์แต่อย่างใด

(๒) ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๓๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดประเภทของ
กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามมาตรา ๓๑^๒ บางกิจการหรือ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๘๘๗๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งกรมอนามัยมีถึง
สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่

^๒ มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้
กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ทุกกิจการให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพและมาตรา ๓๓^๓ กำหนดให้ผู้ดำเนินการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุม โดยกระทำในลักษณะที่เป็นการค้าต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินการ และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น หากผู้ใดประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในพื้นที่ โดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๗๑

๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ประเด็นข้อหารือ : การประกอบกิจการของบริษัท เอ มีลักษณะของการประกอบกิจการ คือ ประกอบกิจการการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังไอน้ำ เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่อย่างไร

ความเห็น : ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขได้พิจารณาประเด็นข้อหารือและข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า การพิจารณาขอบเขตความหมายของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีหลักในการประกอบการพิจารณา ๒ ส่วน คือ ๑. พิจารณาจากคำหรือข้อความตามตัวบทกฎหมาย โดยคณะกรรมการสาธารณสุขได้วางแนวทางไว้เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเป็นกฎหมายอาญาที่มีบทกำหนดโทษปรับ หรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น จึงต้องตีความตามตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัด และ ๒. พิจารณาจากลักษณะของกิจกรรมหรือการกระทำที่มีความเสี่ยงและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ลูกค้า ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อมในกรณีข้อหารือดังกล่าวข้างต้นพิจารณาได้ว่า บริษัท เอ ดำเนินกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังไอน้ำ เมื่อพิจารณาตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วพบว่ากิจการประเภทผลิตกระแสไฟฟ้าพลังไอน้ำยังไม่ได้กำหนดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้ ดังนั้นการประกอบกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังไอน้ำ จึงไม่เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และเมื่อพิจารณาการดำเนินการของบริษัท เอ ซึ่งเป็นโกดังเก็บวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร เครื่องกลต่างๆ ที่เก็บสำรองใช้ในโรงไฟฟ้าเท่านั้น โดยมีได้มีกิจกรรมในการซ่อมบำรุงเครื่องจักรหรือซ่อมอุปกรณ์แต่อย่างใด จึงไม่เข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทกิจการที่ ๗(๙) การสะสม การซ่อมเครื่องกล เครื่องจักรเก่าหรืออุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบของยานยนต์ เครื่องจักร หรือเครื่องกลเก่า ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ และผู้ประกอบกิจการไม่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตราย

^๓ มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้ ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

ต่อสุขภาพจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่หากการประกอบกิจการดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่นเหม็น เสียงดัง ฝุ่นละออง เป็นต้น ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่น ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามีความเสี่ยงภัยเกิดขึ้นจริง เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุ หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควร ตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

